

Nr 62.

Av herr **Neiglick**, om *åvägbringande av utredning rörande ändamålsenligaste sättet för främjande av den statsunderstödda musikverksamheten i Sverige.*

Sedan 1912 utgår årligt understöd av statsmedel till »föreningar, som tagit till uppgift att, var och en för sig inom viss del av landet, verka för musiklivets höjande särskilt genom att göra god orkestermusik tillgänglig för de mindre bemedlade». Även av nu pågående riksdag begär Kungl. Maj:t dylikt understöd till belopp av 42,000 kronor att utgå under de villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott fastställa. De hittills gällande villkoren återfinnas i kungl. kungörelsen den 6 oktober 1911. Av nämnda summa erhålla innevarande år Gävleborgs läns, nordvästra Skånes och Norrköpings orkesterföreningar vardera 13,500 kronor, under det att återstoden av anslaget anvisats till bestridande av kostnader för inspektion o. d.

Utän tvivel gäller det här ett statsintresse av vikt. Musikens kulturella betydelse är allmänt erkänd. Då staten genom beviljande av understöd till orkesterverksamheten sätter de mindre bemedlade i tillfälle att för en ringa uppoffring få höra god musik, torde ett synnerligen behjärtansvärt ändamål främjas.

Det torde emellertid kunna ifrågasättas, om den norm, efter vilken det ifrågavarande anslaget hittills fördelats, eller i kanske ännu högre grad om de villkor, som, efter Musikaliska akademins förslag, av Kungl. Maj:t uppställts för anslags erhållande, verkligen äro lämpade att på bästa sätt i ovan berörda syfte främja saken.

Det har inom intresserade kretsar ifrågasatts, huruvida icke de redan understödda föreningarna lättare skulle gå i land med sin uppgift — eventuellt kunna nöja sig med mindre anslag och likväl prestera fullgod musik, om Kungl. Maj:t vid anslagets utdelning avstode från vissa för detta anslags erhållande uppställda villkor. Sålunda lär det vara förhållandet, att anslag

ej gives till orkesterförening, vars medlemmar på lediga stunder skaffa sig en extra inkomst genom att giva restaurantmusik. Erfarenheterna från Göteborg m. fl. platser visa emellertid, att denna bestämmelse är fullkomligt onödig och snarast försvårar rekryteringen och finansieringen av vederbörande orkesterföreningar.

Vidare kräves det, att statsunderstödd förening ovillkorligen skall giva alla sina konserter med minst 24 mans orkester, ehuru det torde vara ur musikalisk synpunkt bättre att hava ett något mindre antal men fullt kompetenta musici än ett större antal, till äventyrs mindre kompetenta. Har detta krav möjligen föranletts av önskan att genom det större antalet musici möjliggöra uppförandet av s. k. originalinstrumentationer, så torde man i mycket ringa mån nå denna avsikt, enär härför i allmänhet lär krävas minst 40 à 50 mans orkester.

Under de senare åren ha dessutom tillkommit förhållanden, som än mera påkalla att frågan om ändrade bestämmelser för erhållande av understöd till orkesterföreningar toges i allvarligt övervägande. I sammanhang med regementenas förläggande i garnison i landsorten har flerstädes uppstått fråga om bildande av orkesterföreningar genom utnyttjande av regementenas musikpersonal. De nu gällande bestämmelserna för erhållande av understöd lägga dock väsentliga hinder i vägen härför. Förhoppningen vid den nuvarande härorganisationens antagande att musikpersonalens löneinkomster skulle förbättras genom extra inkomster — vilken förhoppning spelade in vid lönernas bestämmande — lär i stort sett alls icke ha uppfyllts. Där, såsom exempelvis i Uddevalla, en orkesterförening utan statshjälp bildats, kämpar den med svåra ekonomiska förhållanden och står inför nödvändigheten att nedlägga sin för musiklivet betydelsefulla och av den stora allmänheten synnerligen beaktade verksamhet.

Vill man i större utsträckning än hittills vinna det avsedda målet att bereda allmänheten tillgång till god musik inom de delar i landet, där ortsbefolkningen är beredd att själv göra uppoffringar härför, så måste villkoren för erhållande av understöd ändras. En sådan ändring torde, bland annat, få avse lindring i bestämmelsen om orkesterns storlek, åtminstone ifråga om dess huvudsakliga verksamhet, varav också följer att utgående understöd kunna fastställas till mindre belopp.

En utredning skulle säkerligen giva vid handen, att möjlighet finnes att lämna understöd för upprätthållande av verkligt god orkestermusik i landsorten under anspråklösare och mindre betungande villkor än de nu, på Musikaliska akademins förslag, fastställda.

Jag tillåter mig därför hemställa, att riksdagen, vid beviljande av

det av Kungl. Maj:t begärda anslaget av 42,000 kronor till musikföreställningar i landet, måtte anhålla,

att Kungl. Maj:t ville föranstalta om en allsidig utredning av det ändamålsenligaste sättet för främjande av den statsunderstödda musikverksamheten i landet.

Stockholm den 26 januari 1917.

Sixten Neiglick.
